

Ile warte jest szczęście?

Mariusz Maciejczak

Jestem nie tylko ekonomistą, ale i ogrodnikiem

*A jak mówi stare przysłowie, jeśli chcesz być szczęśliwy jeden dzień, napij się wina. Chcesz być szczęśliwy jeden rok, ożeń się. **A jeśli chcesz być szczęśliwy całe życie zostań ogrodnikiem.***

Volume 10 No. 4 2013

ISSN 1876-4755

Journal of Happiness Studies

An Interdisciplinary Forum on Subjective Well-Being

Editor-in-Chief:
Antonella Delle Fosse

Editors:
Robert A. Cummins
Richard A. Easterlin
Alex C. Michalos
Rust W. Venkatram

Shinroku Ikeda · Hirosaki Kiyochi K.
Fumio Ohtsuka · Yoshimasa Tachibana · J.

Behavioral Economics of Preferences, Choices, and Happiness

Społeczna granica wzrostu gospodarczego
Przyczynek do ekonomii szczęścia

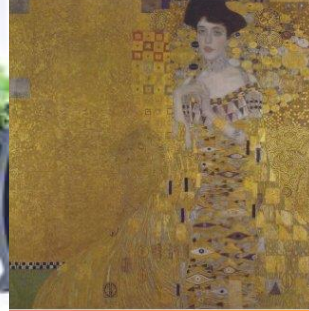
autorzy
Bogdan Bartłomiej
Eliza Chyńska-Kubiś
Magdalena Wójcikowska-Zęglińska
Renata Wójcikowska

OFICyna Wydawnicza
UMIĘKA IZ OPIWA PAROCYNA W WIELKOPOLSKIE

OXFORD
Economics & Happiness
framing the analysis

LUGINO BRUNI AND PIER LUIGI PORTA

Happiness Studies Book Series

OXFORD

Andrew & Clau

HAPPINESS & ECONOMIC GROWTH
Lessons from Developing Countries
STUDIES OF POLICY REFORM
CEPR/IMR/ICRPR/IFPRI

Springer

happiness & economics

Economics & Happiness

bruno.s.frey
alouisstutzer

how the economy and institutions affect human well-being

A NOVEL

HAPPINESS ECONOMICS

SHARI LAPEÑA

THE INTERNATIONAL LIBRARY OF CRITICAL WRITINGS IN ECONOMICS 271

RECENT DEVELOPMENTS IN THE ECONOMICS OF HAPPINESS

Bruno S. Frey and Alois Stutzer

A BROOKING

THE PURSUIT OF HAPPINESS

AN ECONOMY OF WELL-BEING

CAROL GRAHAM

NickPowdthavee

THE HAPPINESS EQUATION

The Surprising Economics of Our Most Valuable Asset

Piotr Michoń

EKONOMIA SZCZĘŚCIA

DLACZEGO LUDZIE ODMAWIAJĄ WPROWADZIĆ SIĘ W MODELE EKONOMICZNE

The Prize in Economic Sciences 2015

PHOTO: LARRY ARONSON, PRINCETON UNIVERSITY

Angus Deaton
Princeton University, NJ, USA

"för hans analys av konsumtion, fattigdom och välfärd"
"for his analysis of consumption, poverty, and welfare"

2015-10-12

Filozofowie o osiągnięciu szczęścia

Eudajmonizm - (z gr. eudaimon - szczęście, szczęśliwy) dążenie do szczęścia to najwyższe dobro i jedyny stały motor postępowania człowieka.

Hedonizm - (gr. hedone - przyjemność) przyjemność to najwyższe dobro, a unikanie cierpienia i bólu jest głównym warunkiem osiągnięcia szczęścia.

•
•

Artur Schopenhauer zrównywał szczęśliwe życie z unikaniem cierpienia.

Immanuel Kant twierdził, że dążenie do szczęścia jest bezcelowe i bezowocne, ponieważ żadna istota nie może ostatecznie i trwale stwierdzić co ją uszczęśliwia.

Religie o osiągnięciu szczęścia

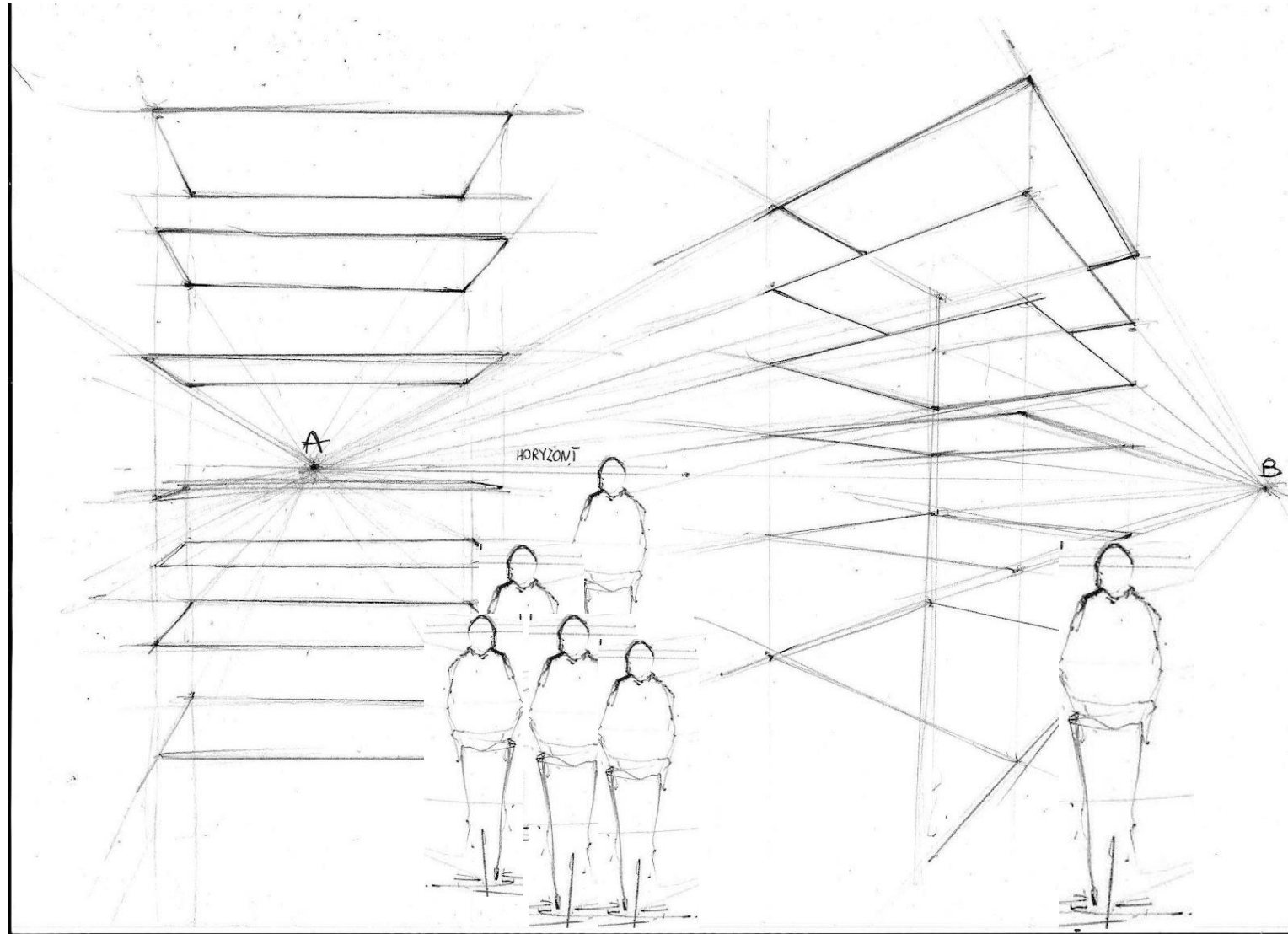
Konfucjusz wprowadził **zasadę działania bez nagrody**, ponieważ każdy człowiek ma obowiązki, które musi wypełniać. Należy działać wypełniając obowiązki, a efekty powierzyć losowi. Efektem takiego działania jest szczęście, ponieważ jesteśmy wolni od niepokoju o powodzenie naszych działań i od lęku przed porażką.

Z 35560 wersetów w Biblii Tysiąclecia frazę 'szczęśliwy' znaleziono w 69.

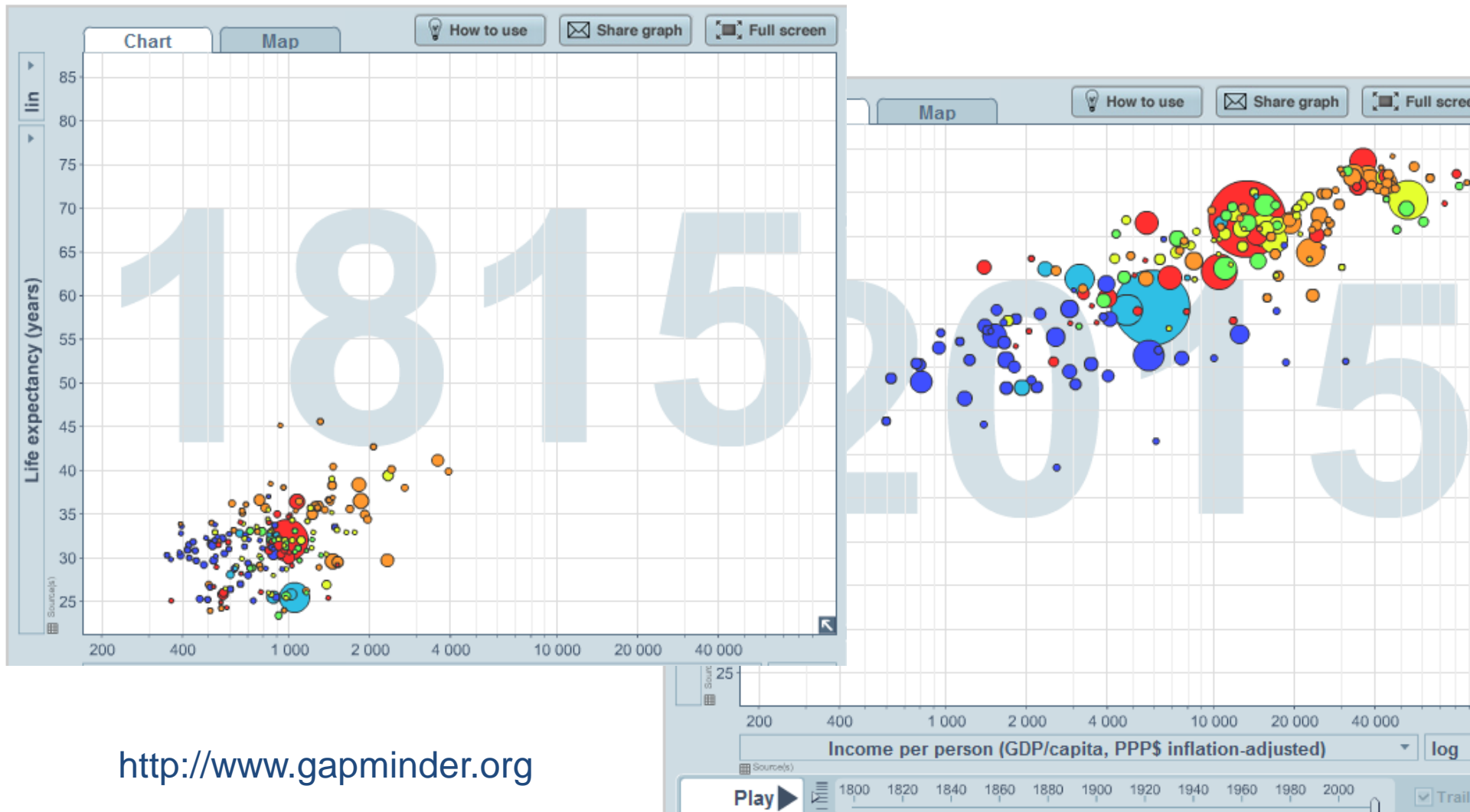
***Więcej szczęścia jest w dawaniu aniżeli w braniu.
(Dz 20:35)***

Ekonomiczne patrzyenie na szczęście:

preferencje demonstrowane a deklarowane; pytania, emocje i okoliczności; porównywalność a statystyka

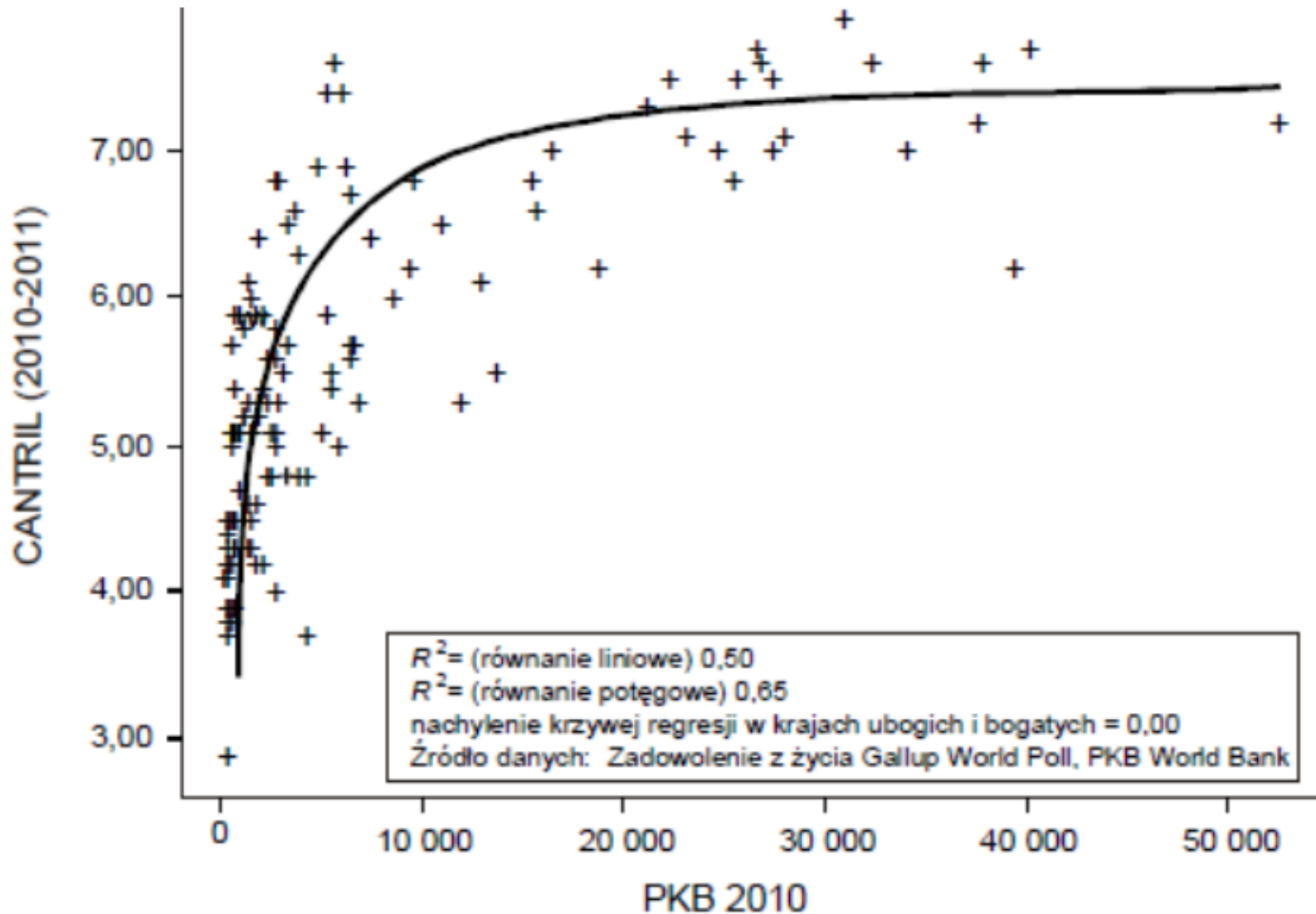

Gdybym był bogaty ...

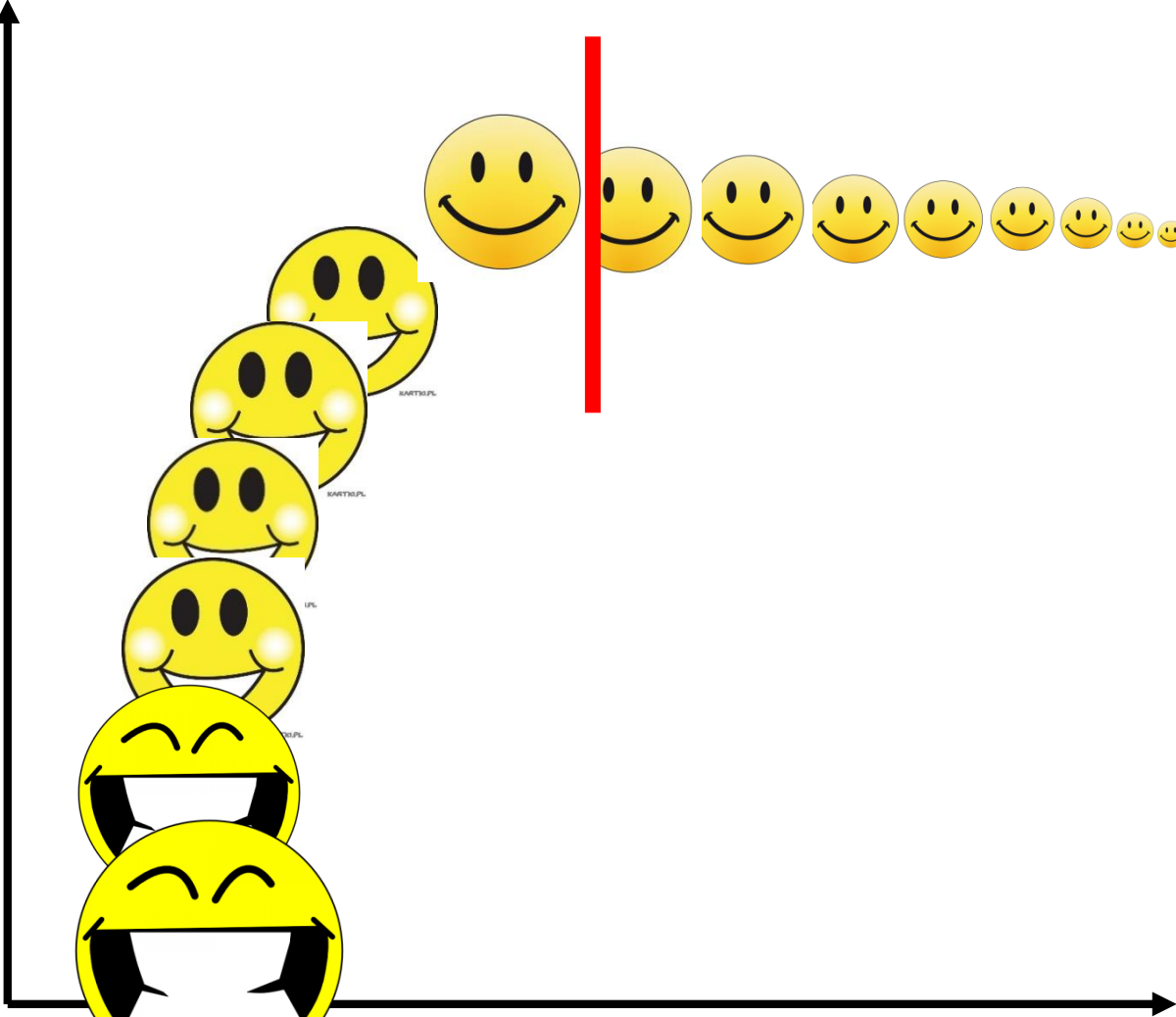

<http://www.gapminder.org>

Pieniądze a szczęście

Ryc. 1. Zależność między zadowoleniem z życia mierzonym tzw. drabiną Cantrila w latach 2010/2011 a PKB na osobę wg parytetu siły nabywczej w 2010 r. w przekroju międzynarodowym

Paradoks Easterlina

Przeciętnie mieszkańcy krajów bogatych są szczęśliwsi niż mieszkańcy krajów biednych, lecz powyżej pewnej granicy dochodu poziom szczęścia niemal przestaje reagować na wzrost dochodu.

Zjawisko to nazywa się „paradoksem Easterlina” (od nazwiska Richarda Easterlina, ekonomisty, który jeszcze w latach siedemdziesiątych XX w. jako pierwszy zajął się ekonomią szczęścia).

Ile warte jest szczęście?

Daniel Kahneman i Angus Deaton we współpracy z amerykańskim Instytutem Gallupa zapytali o to ponad 450 tys. ludzi.

Obliczyli, że optymalna suma, która zapewnia spokojne życie i szczęście w USA, to około

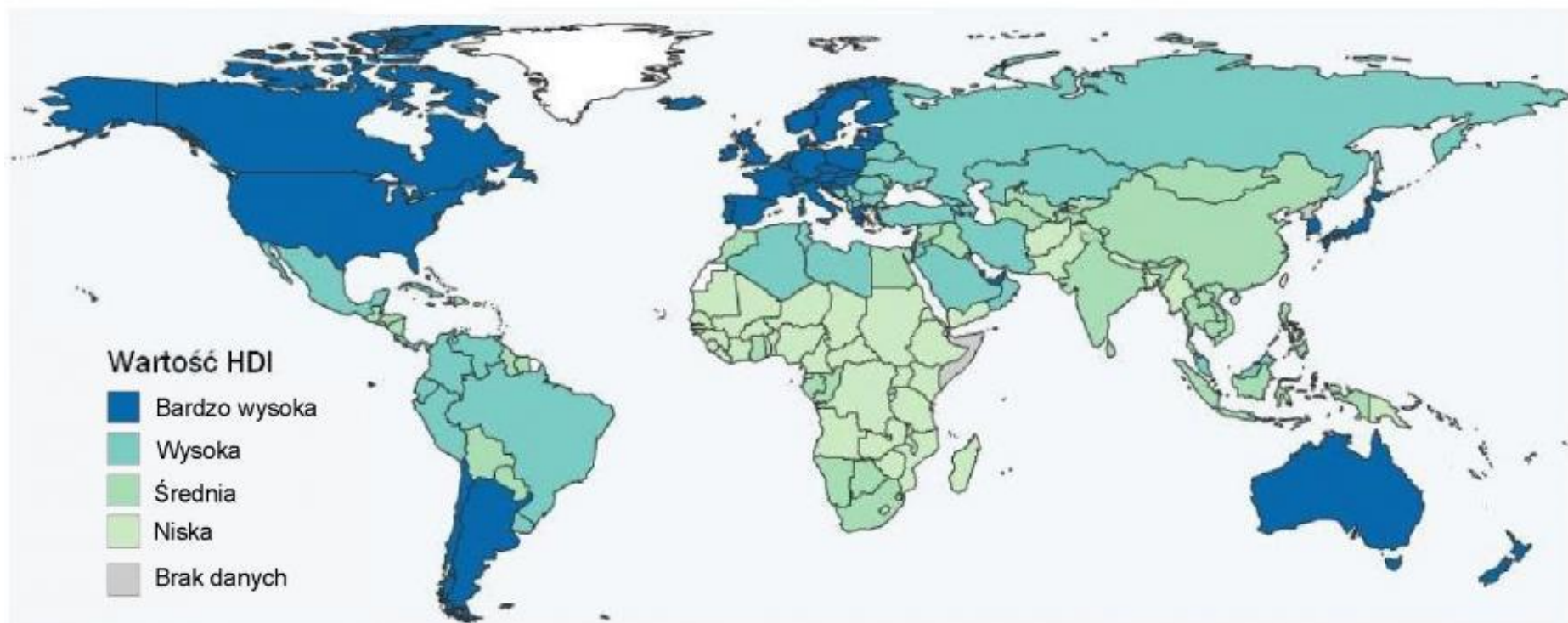
75 tysięcy dolarów rocznie / osobę.

Wskaźnik rozwoju społecznego - HDI

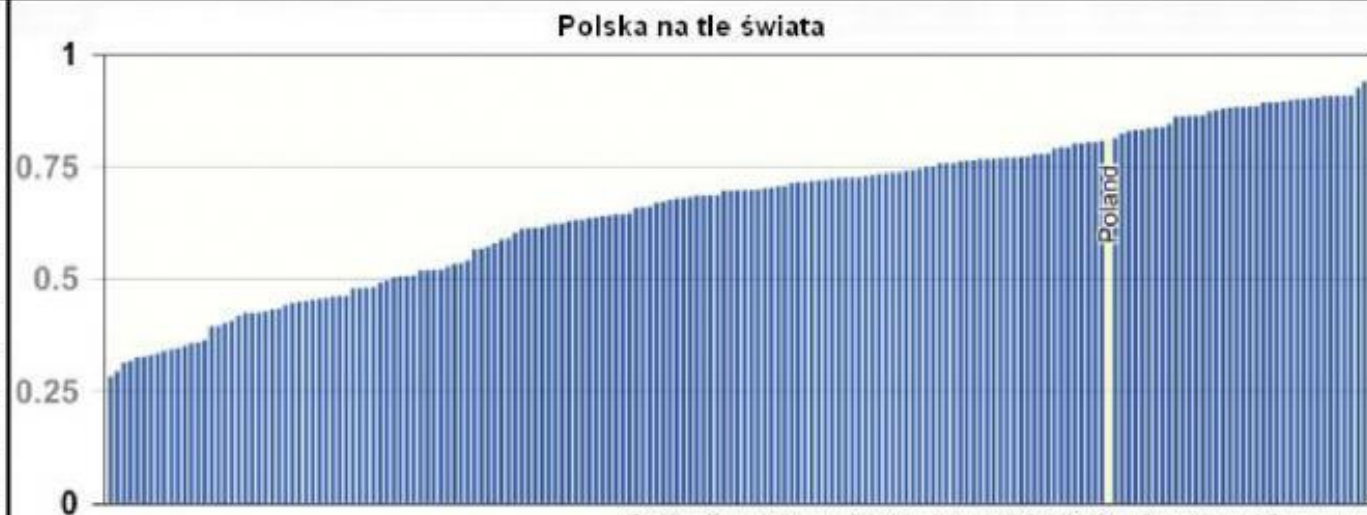
(od ang. Human Development Index,
w dosł. tłum. „wskaźnik rozwoju ludzkiego”)

- syntetyczny miernik opisujący stopień rozwoju społeczno-ekonomicznego poszczególnych krajów
- opracowany w roku 1990 przez pakistańskiego ekonomistę Mahbuba ul Haq.
- oparty na tym wskaźniku system porównywania wprowadzony został przez Organizację Narodów Zjednoczonych i, od 1993 roku, wykorzystuje go w swoich corocznych raportach oenzetowska agenda do spraw rozwoju (UNDP).

HDI: Human Development Index (HDI) 2011

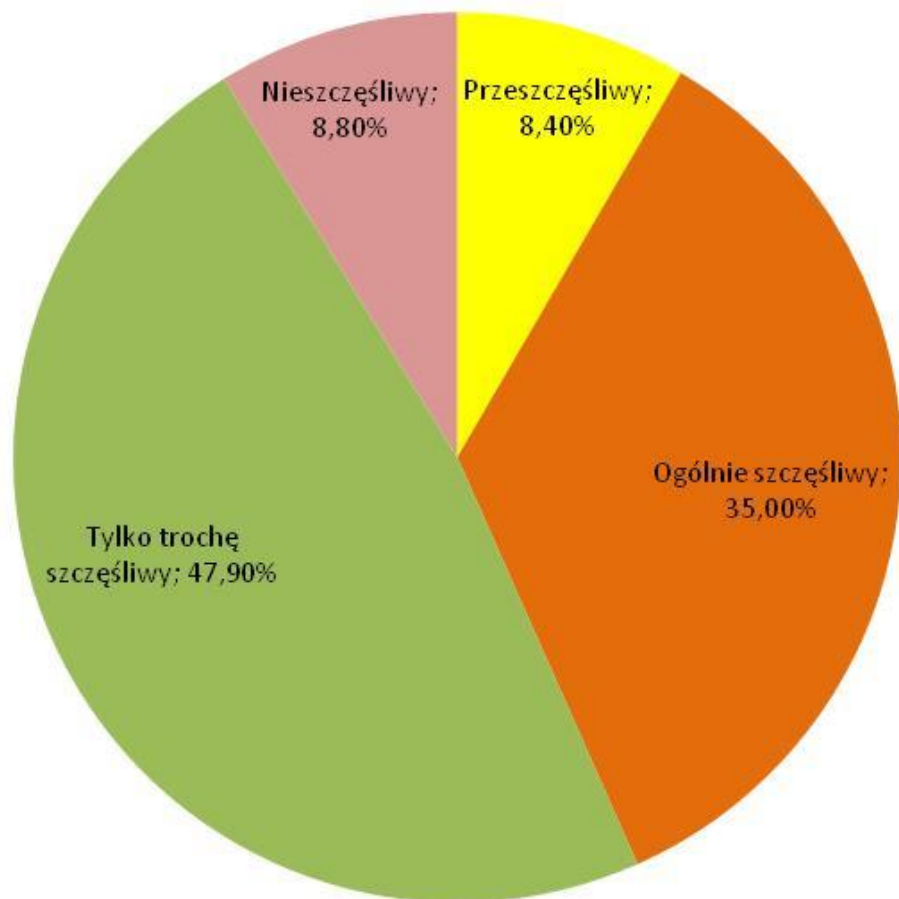

HDI 2011 - miejsce Polski	
Estonia	0.835
Słowacja	0.834
Malta	0.832
Katar	0.831
Węgry	0.816
Polska	0.813
Litwa	0.810
Portugalia	0.809
Bahrajn	0.806
Łotwa	0.805

Grafika: Forsal.pl na podstawie danych United Nations Development Programme

Wskaźnik Szczęścia Narodowego Butanu, w 2015 roku [$GNH_{2015}=0,765$, $GNH_{2010}=0,743$]

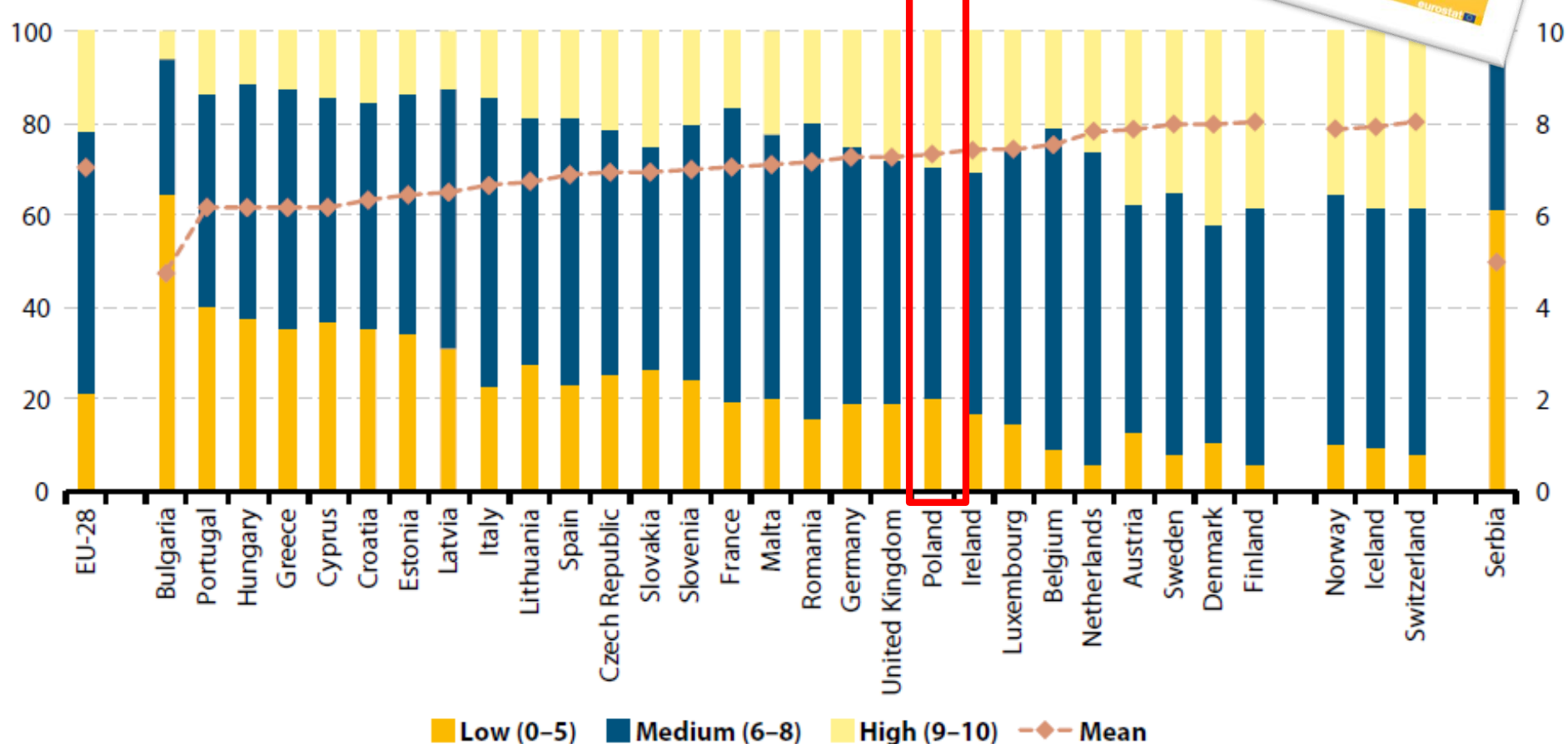
Majesty the Fourth King Jigme Singye Wangchuck.
Author of Gross National Happiness

Zadowolenie z życia w krajach Unii Europej

Figure 2: Life satisfaction, by country, 2013
(left axis: % of population; right axis: mean rating)

Source: Eurostat (online data codes: ilc_pw01 and ilc_pw05)

JAKOŚĆ ŻYCIA W POLSCE

EDYCJA 2015

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

**ZŁOŻONY
WSKAŹNIK
DOBREGO
SAMOPOCZUCIA**

50,2%

Złożony wskaźnik dobrego samopoczucia jest to odsetek osób w wieku 16 lat lub więcej, które w ciągu miesiąca przed badaniem nigdy nie doświadczały symptomów złego samopoczucia oraz u których zaobserwowano przynajmniej 5 z 9 symptomów dobrego samopoczucia.

Złożony wskaźnik złego samopoczucia jest to odsetek osób w wieku 16 lat lub więcej, które w ciągu miesiąca przed badaniem doświadczały przynajmniej 6 z 9 symptomów złego samopoczucia.

**ZŁOŻONY
WSKAŹNIK
ZŁEGO
SAMOPOCZUCIA**

4,5%

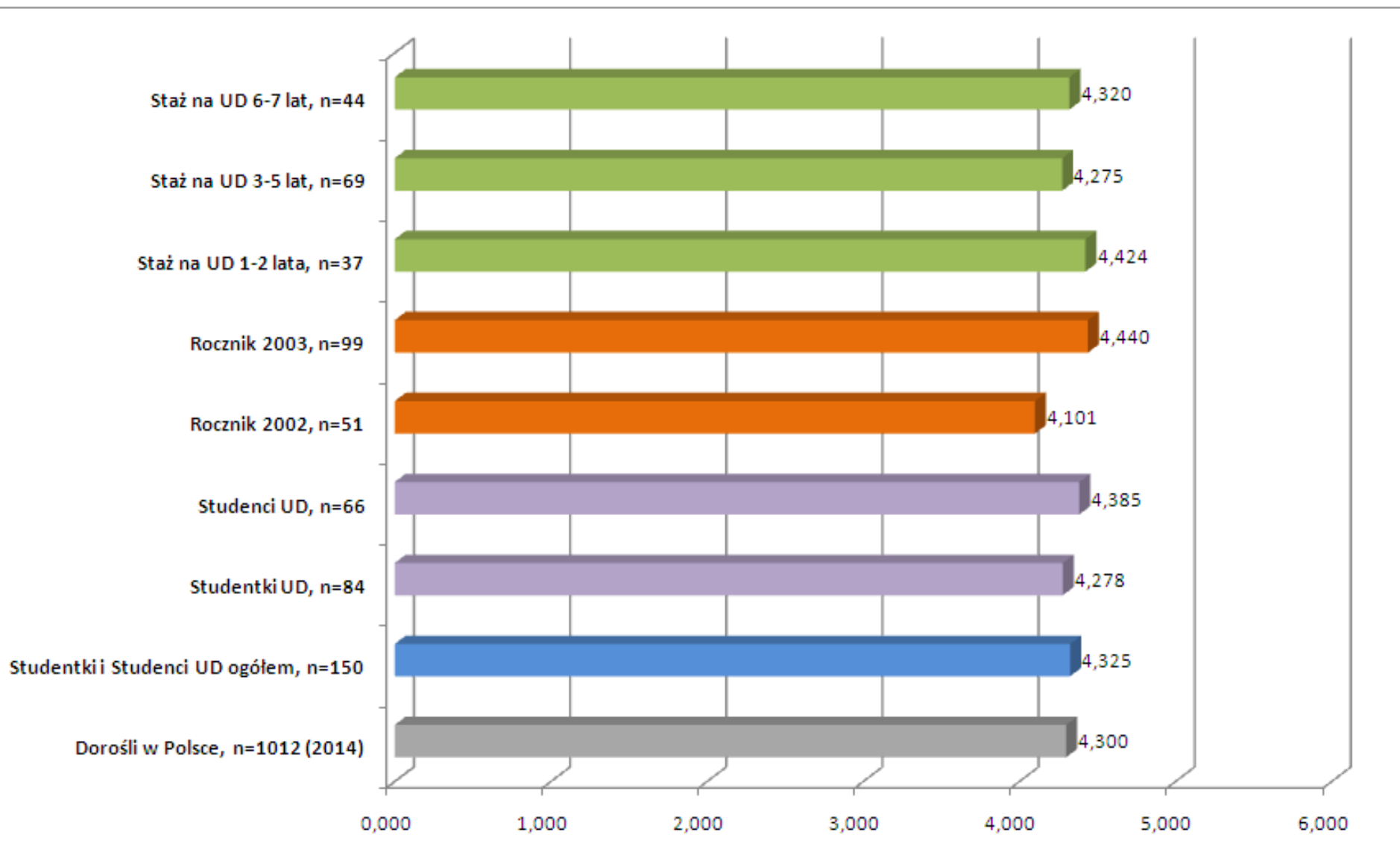
GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
www.stat.gov.pl

SUBIEKTYWNY DOBROBYT W POLSCE

NA PODSTAWIE
BADANIA
SPÓJNOŚCI
SPOŁECZNEJ
2015

Poczucie szczęścia Studentek i Studentów Uniwersytetu Dzieci (na podstawie badania Oxford Happiness Questionnaire, I-II.2016)

Poczucie szczęścia Studentek i Studentów Uniwersytetu Dzieci (na podstawie badania Oxford Happiness Questionnaire, I-II.2016)

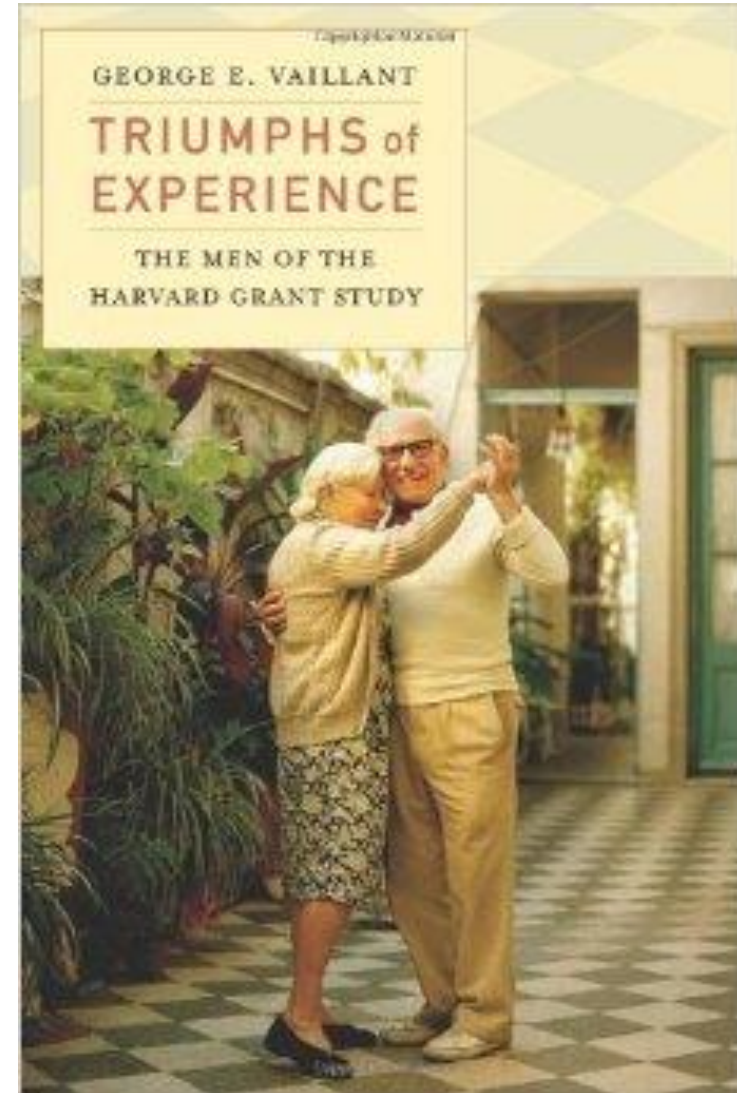
Korelacja liniowa Pearsona, $p < 0,05$	Żywię ciepłe uczucie wobec niemal wszystkich ludzi.	Często się śmieję.	Jestem bardzo szczęśliwy.	Często odczuwam radość.	Nie cieszy mnie przebywanie z innymi ludźmi.
Żywię ciepłe uczucie wobec niemal wszystkich ludzi.	1,0				
Często się śmieję.	0,4	1,0			
Jestem bardzo szczęśliwy.	0,6	0,6	1,0		
Często odczuwam radość.	0,6	0,7	0,8	1,0	
Nie cieszy mnie przebywanie z innymi ludźmi.	0,4	0,6	0,6	0,3	1,0

Jednym z najbardziej znanych i niezwykłych badań w naukach społecznych jest Harvard Grant Study [HGS]

Rozpoczęte jeszcze przed wojną (1938-1940) na grupie ponad 200 białych mężczyzn studiujących na Harvardzie z lat 1938-1940 trwa już 75 lat.

Przez 75 lat naukowcy podążali za uczestnikami badania, sprawdzając jak zmienia się ich życie, postawy, pragnienia, wartości.

Ciekawostką jest, że jednym z uczestników HGS był były prezydent Stanów Zjednoczonych John F. Kennedy, ale dane o nim były utrzymywane w sekrecie.

Harvard Grant Study

Pieniądze i władza nie są całkowicie pozbawione znaczenia. Szczególnie w niektórych momentach mogą wzmacniać ocenę naszego życia, jednakże stanowią tylko niewielką część całości.

Jednak ich ocena i znaczenia spada wraz z kolejnym rokiem życia i wydłużającą się perspektywą.

Harvard Grant Study

Uczestnicy HGS wskazują na relacje łączące nas z innymi ludźmi (partnerem, dziećmi, przyjaciółmi) jako klucz do szczęśliwego życia. „**Połączenia**” z innymi ludźmi prowadzą do **długiego życia, obniżają poziom odczuwanego stresu, wzmacniają poczucie sensu i szczęścia.**

Czy pieniądze dają szczęście?

Podczas wykładu dowiedzieliście/dowiedziałyście się co jest ważne w życiu ludzi, którzy czują się szczęśliwi. Wiesz już jak wpływa na poczucie szczęścia ilość posiadanych pieniędzy.

Porozmawiaj z swoimi najbliższymi: rodzicami, opiekunami, przyjaciółmi, o tym, czy ich zdaniem pieniądze dają szczęście.

Dziękuję za uwagę

Dr inż. Mariusz Maciejczak

Wydział Nauk Ekonomicznych

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

E-mail: mariusz@maciejczak.pl

Web: www.maciejczak.pl

Kontakt

ul. Rękawka 3/2
30-535 Kraków

sekretariat@ud.edu.pl
www.uniwersytetdzieci.pl

Biura

ul. Wiśniowa 36/2
02-520 Warszawa

ul. Iwana Pawłowa 1/1
53-604 Wrocław

ul. Kościuszki 31a/8
10-503 Olsztyn